

Білоцерківський національний аграрний університет
Агробіотехнологічний факультет
Кафедра садово-паркового господарства

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИЧНИЙ КОДЕКС ВЧЕНОГО» Галузь знань: Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» Спеціальність: НЗ «Садово-паркове господарство» Освітньо-наукова програма - «Садово-паркове господарство»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS/загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	2 курс, 3 семестр
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Олешко Олена Геннадіївна Посада: доцент кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. 119 (кафедра садово-паркового господарства). ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5263-1347 E-mail: olena.oleshko@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: +380675865833
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Етичний кодекс вченого» передбачає вивчення загальних етичних принципів та норм, які регулюють поведінку та професійну діяльність науковців, встановлюючи стандарти чесності, відповідальності, об'єктивності й поваги у відносинах як всередині наукової спільноти, так і з суспільством загалом. Вона формує у здобувачів вищої освіти розуміння, що таке академічна доброчесність, відповідальне ставлення до наукового пошуку та дотримання прав людини в науці. Вивчення навчальної дисципліни «Етичний кодекс вченого» в освітньо-науковій програмі підготовки здобувачів є важливим, адже інтегрування у міжнародну наукову спільноту вимагає від науковця високого рівня світоглядної культури і професійної етики, обов'язкового дотримання принципів і норм академічної доброчесності та наукової комунікації в дослідницькій та інноваційній діяльності.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна базується на знаннях з дисциплін «Методологія наукових досліджень» «Філософія науки».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти системи знань про

	стандарти професійної етики науковця, виховання поваги до науки та суспільства, а також підготовка до свідомого та відповідального ставлення до наукових досліджень.
Формат дисципліни	Формат face-to-face із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків.
Очікувані результати навчання	Загальні компетентності ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми садово-паркового господарства на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК07. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері садово-паркового господарства, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. Результати навчання РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати наукових досліджень, наукові та прикладні проблеми садово-паркового господарства державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
Структура курсу	Змістовий модуль 1. Тема 1.1. Філософські основи етики в науці. Введення в поняття етики, професійної відповідальності та академічної доброчесності. Норми і принципи наукової етики. Тема 1.2. Відносини в науковому співтоваристві: правила взаємодії між вченими, принципи колегіальності, уникнення конфліктів інтересів та використання наукового авторитету в особистих цілях. Тема 1.3. Чесність і прозорість у наукових дослідженнях: правила роботи з даними, запобігання фабрикації, фальшування, плагіату, а також дотримання інтелектуальної власності. Тема 1.4. Проблеми етики наукових публікацій. Поняття авторства. Етична відповідальність за зміст наукових публікацій. Змістовий модуль 2. Тема 2.1. Відповідальність перед суспільством: обов'язок вченого поширювати наукові знання в доступній формі, протидіяти псевдонауці та використовувати результати досліджень на благо суспільства. Тема 2.2. Етика взаємодії з учнями та студентами: повага до критичного мислення, об'єктивність в оцінках, уникнення неетичних стосунків. Тема 2.3. Відповідальність за довкілля: принципи біоетики та мінімізація шкоди навколишньому середовищу під час проведення досліджень. Тема 2.4. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності. Тема 2.5. Практичні аспекти: приклади порушень етичних

	норм, шляхи вирішення етичних дилем у науковій діяльності.
Методи навчання	Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо. Практичні заняття проходять з виконанням практичних завдань; у вигляді семінарів. Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. Додатково можуть використані платформи Moodle, ZOOM.
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачів відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).
Рекомендовані джерела інформації	Основна література: 1. Етичний кодекс ученого України // Бюл. Вищ. Атестац. Комісії України. 2010. № 2. С. 2–5. 2. Бессонова В.П. Методологія і організація наукових досліджень у садово-парковому господарстві. Центр учбової літератури. 2019. 264 с. 3. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с. 4. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: Підручник. Вид. 2, змін. І доп. К.: НУБіП України, 2016. 355 с. 5. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник / За ред. П.М. Цибульова. К: УкрІНТЕУ, 2015. 276 с. Додаткова література: 1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. . 2. Малахов В.А. Етика спілкування: Навч.посібник / В.Малахов. – К. : Либідь, 2006. 400 с. 3. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого. Естетика і етика педагогічної дії. Збірник наукових праць. Київ-Полтава, 2011. С. 25–34. 4. Попович, О. С., Кліменкова, В. І. Наукова етика і проблеми цілеспрямованого формування здорового дослідницького

середовища. Nauka Ta Naukoznavstvo, 2022. Вип. 2(116), С. 3–11.
<https://doi.org/10.15407/sofs2022.02.003>.

5. Vashchuk Yu., Oleshko O. The Relevance of Teaching the Discipline ‘Climate-Forming Ability of Plants in Urban Landscapes’ for Applicants for Speciality 206 ‘Garden and Park Management’//Climate services: science and education: Proceedings of the Second International Research-to-Practice Conference (Odesa, 16-18 April 2025). Odesa ONU, 2025, pp.115-118.

6. Фіялко А. Б., Олешко О. Г. Досвід Білоцерківського НАУ з формування прагнення до збереження біологічного різноманіття у фахівців садово-паркового господарства // Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 25 вересня 2025 р.). Біла Церква: БНАУ, 2025. С. 166–171.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України „Про наукову і науково-технічну діяльність” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25, Редакція від 27.06.2024) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

2. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про авторське право і суміжні права” [Електронний ресурс] . Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2627-14>.

3. Про рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#Text>

4. Етичний кодекс університетської спільноти Білоцерківського національного аграрного університету URL: https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/etich_kodeks_2025.pdf

5. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті URL: https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_academ_dobroch_2024.pdf